

Uhamiaji
na Haki ya
huduma

Matokeo kutoka kwa utafiti wa utafiti juu ya uhamiaji na utunzaji

Kituo cha Huduma, Chuo Kikuu cha Sheffield | Tarehe ya kuchapishwa: Mwezi wa sita 2025
Waandishi: Jayanthi T. Lingham na Majella Kilkey

Sehemu ya 1 - Kuhusu utafiti

Utafiti huu unachunguza uzoefu wa utunzaji na mahitaji ya wazee walio na historia ya uhamiaji wa kimataifa (wenye umri wa miaka 50+) wanaoishi Sheffield, Uingereza, na wale walio katika uhusiano wa utunzaji nao. Tunafafanua utunzaji kwa upana — sio tu huduma rasmi, lakini fomu zote za usaidizi zinazokuza ustawi na ushirikishwaji katika maisha ya kila siku.

Watu wazee mara nyingi huzungumzwa ‘kuhusu’, badala ya kujumuishwa moja kwa moja katika, mazungumzo kuhusu utunzaji. Wakati huo huo, mazungumzo yanayohusiana na uhamiaji mara nyingi huzingatia wahamiaji wachanga. Kazi yetu inashughulikia pengo hili kwa kuweka mbele sauti za wahamiaji wazee na kuelewa jinsi historia zao za uhamiaji zinaweza kuathiri uzoefu na mahitaji ya sasa ya utunzaji, ikijumuisha haki zao za ufikiaji sawa wa utunzaji mzuri.

Malengo ya Utafiti

Kuelewa

mahitaji ya utunzaji, uzoefu na uhusiano ya wahamiaji wakubwa, na jinsi haya yanavyoathiriwa na uhamiaji.

Chunguza

ukosefu wa usawa katika upatikanaji wa huduma ya watu wazima, hasa jinsi usambazaji wa rasilimali za utunzaji unavyoathiri ustawi wa wahamiaji nchini Uingereza.

Pendekeza mabadiliko

katika huduma na sera ili kusaidia vyema wahamiaji wazee na wale walio katika uhusiano wa matunzo nao.

Jinsi tulivyofanya utafiti

Utafiti huo ulifanywa kwa ushirikiano wa karibu na mashirika mawili ya kijamii (SADACCA na Stand As One) na kufanywa kati ya Mwezi wa tano 2023 na mwezi wa nane 2024. Ilijumuisha:

- **Vipindi vya historia simulizi** na wahamiaji wazee 11, vinavyojumuisha duru nyingi za mahojiano, na shughuli inayotegemea sanaa..
- **Mahojiano 23 yenye muundo nusu** na watu walio katika mahusiano ya matunzo yasiyolipwa na ya kulipwa na wahamiaji wazee.
- **Mahojiano 54** kwa jumla, yaliyofanywa katika lugha zinazopendelewa na washiriki kwa usaidizi kutoka kwa wakalimani na watafsiri.

Data zote hazijatambulishwa - vipengele vyovyyote vya kutambua vimeondolewa.

Ambaye alishiriki katika utafiti

Tulifanya kazi na vikundi viwili vilivyo na uzoefu tofauti wa uhamiaji:

- **Wahamiaji kazi**, waliokuja Uingereza katika miongo kadhaa baada ya Vita Kuu ya Pili ya Dunia, kutoka Karibea na nchi za Afrika ambazo hapo awali zilitawaliwa na Uingereza. Wao au wazazi wao walikuja kuijunga na nguvu kazi. Kikundi hiki kinajumuisha watu kutoka ‘Windrush generation’.
- **Wakimbizi waliopewa makazi mapya**, waliokuja Uingereza kutoka Afrika Mashariki kutohana na vita na migogoro. Walifika kuitia Mpango wa Ulinzi wa Gateway Protection Programme, mpango wa serikali ya Uingereza wa kuwapa makazi wakimbizi makazi mapya (2004-2020). Wote wana ‘ruhusa ya kukaa kwa muda usiojulikana’, na haki ya kuomba uraia wa Uingereza.

Hata kama tuna tumikisha byenye binafafanuwa ‘wahamiaji wenyewe wanafanya kazi’ na wakimbizi waliopatiwa makazi mapya mu kundi mbili mwa iyi ripoti, tunatambua kuwa kategoria hizi pana zinaweza kuficha matatizo mengi ya maisha ya watu.

Mandhari ya kawaida na mahitaji ya sera yaliibuka katika vikundi vyote viwili, pamoja na maarifa mahususi ya kikundi.

Sehemu ya 2: Matokeo ya jumla ya utafiti

Mahusiano ya utunzaji na mahitaji ni ya kimataifa

Mahusiano ya matunzo yanajumuisha familia na jumuiya zilizotenganishwa kimataifa, hata wakati watu wameishi Uingereza kwa miongo kadhaa.

Historia za uhamiaji na uzoefu hutengeneza mahitaji ya utunzaji leo

Zaidi ya hayo, mfumo wa uhamiaji wa Uingereza wenyewe uhasama huathiri ustawi kwa kiasi kikubwa, na kuongeza mahitaji ya afya na huduma ya watu.

Utunzaji mzuri

ina uhusiano mwingu na inahusisha zaidi ya uhusiano wa pande mbili kati ya mlezi na mpokeaji matunzo.

Alijunga na mifumo ya afya na huduma za kijamii

ni muhimu, lakini huduma zingine, haswa makazi, pia ni muhimu - bila hizi, mahitaji ya utunzaji huongezeka.

Ubaguzi wa muda mrefu katika taasisi na mifumo

inadhuru afya na ustawi wa wahamiaji walio na ubaguzi wa rangi nchini Uingereza, na kuathiri mahitaji yao ya utunzaji katika maisha ya baadaye.

Kutengwa kiuchumi huongeza mahitaji ya afya na utunzaji

Mgogoro wa gharama ya maisha, ukosefu wa usawa wa kiuchumi, na gharama kubwa za kifedha za mfumo wa uhamiaji, zote zinaathiri ustawi wa wahamiaji wakubwa’.

Sehemu ya 3: Kikundi cha wahamiaji wa kazi - Maarifa maalum

Mahusiano ya utunzaji wa kimataifa

Kuna changamoto zinazoendelea za ‘kufanya utunzaji’ duniani kote, ambayo inaweza kufanya utunzaji kuwa mgumu zaidi kuliko wale walio na mitandao ya utunzaji nchini Uingereza pekee. Wahamiaji wazee ambao walilazimika kuacha watoto katika nchi za asili wanaweza kuhitaji msaada wao sasa, lakini wanakabiliwa na kanuni za uhasama za visa ili kuwaleta Uingereza hata kwa ziara fupi. Kwa vizazi vingi sasa vinazeeka, wahamiaji wakubwa wanaweza pia kuwa wanasimamia utunzaji, kutoka Uingereza, kwa wanafamilia wakubwa ambao wamerudisha ‘home’ ao ‘nyumbani’.

Historia ya uhamiaji na uzoefu

Rasilimali na nguvu za pamoja zimejengwa kwa miongo kadhaa ya maisha nchini Uingereza (na uzoefu huu wa awali mara nyingi huleta hali ya mshikamano na wahamiaji wapya kutoka mahali pengine).

Hiyo ilisema, watu waliokuja Uingereza miongo kadhaa iliyopita kama sehemu ya wafanyakazi wa baada ya vita wanaweza kuwa na mahitaji makubwa ya utunzaji leo. Mara nyingi walifanya kazi ngumu na hatari katika Uingereza baada ya vita, wakati huo huo wakikabiliwa na ubaguzi wa rangi na kulea familia bila mitandao pana ya utunzaji.

Kizazi cha Windrush na watoto wao, mara nyingi waliozaliwa Uingereza, sasa ni wazee, na uzoefu wa utunzaji wa uzee na mahitaji. Wengi bado wanakabiliwa na masuala ambayo hayajatatuliwa kutoka kwa Kashfa ya Windrush, kuharibu afya na ustawi wao.

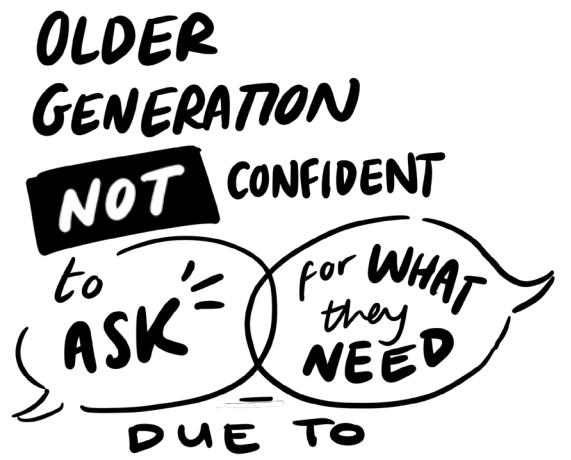
Wengine nje ya kundi la Windrush, kama vile wahudumu wa afya wahamiaji, pia wamedhuriwa na mfumo wa uhamiaji wenye uadui wa Uingereza, ikiwa ni pamoja na athari za kanuni tata na zinazobadilika za visa, ucheleweshaji wa ukiritimba, na haki zisizo sawa za wafanyakazi.

“Waziri wa Wizara ya Mambo ya Ndani alijaribu kuharibisha maisha. Watu kama miye na familia yangu. Wanatumia batu, wanawatupa kama maji machafu. Lakini hawa ni watu wanaotumikia, kujenga inchi, kujenga mazingira yako. Afya yetu ya akili, na batu bengi wanao tuzunguruka, afya zao za akili ziliharibishiwa.”

Esther, mshiriki wa historia ya simulizi

“Moja ya mambo yaliyotokea ni, baba yangu alikuwa na jeraha la viwandani, sheria za kabla ya afya na usalama. Katika kiwanda cha chuma. Hiyo ilikuwa katika miaka ya 1970. Mshtuko mkubwa, mkubwa. Kwa bahati nzuri, alipona. Lakini ni wazi, kuishi na uhamiaji ulioathiriwa kutoka wakati huo.”

Mina, mshiriki wa historia ya simulizi

WINDRUSH SCANDAL

Utunzaji mzuri

najumuisha kuwa na uwezo wa ‘self care’ ao ‘kujiali’, kama njia ya lishe na furaha, lakini pia kama kuishi katika uso wa ubaguzi wa nje.

“Inapita zaidi ya dawa. Moja ya maeneo ambayo yananikuza mimi na familia yangu ni maktaba ya karibu. Utajifunza, utapata ufkiaji wa vitabu moja kwa moja. Na unakubaliwa, una heshima. Hubaguliwa.”

Esther, mshiriki wa historia ya simulizi

Pia inahusisha utambuzi wa, na utoaji wa, tofauti katika huduma rasmi za utunzaji wa watu wazima, hasa kuhusiana na chakula na lishe, na utunzaji wa kibinafsi (kuoga, nywele na utunzaji wa ngozi).

“Watu wana mahitaji tofauti, na wanahitaji kutimizwa kwa njia tofauti. Wateja wetu, hawali chakula cha microwave, milo tayari. Wanakula chakula kipya kilichopikwa, na hiyo inahitaji kuwa sehemu ya mpango wa utunzaji. Wao ni kwamba wamekuwa wakila hivyo kwa maisha yao yote, kwa hiyo tunahitaji kuheshimu kwamba hivyo ndivyo wanavyoishi. Hawawezi kubadilika tu kwa sababu wanahitaji utunzaji sasa.”

Mto huduma wa nyumbani wa jamii

Mifumo ya afya na huduma za kijamii

haja ya kuijunga na kwenda zaidi ya mtu binafsi. mahitaji ya utunzaji ya Wahamiaji wakubwa hayawezi kutenganishwa na mahitaji ya vizazi vichanga na familia na jamii zao za kimataifa. Kuna changamoto baina ya vizazi kwa kizazi cha Windrush na vizazi vyao, karibu na vizazi vyta zamani hu’ mapendeleo na mahitaji ya kujali, na vizazi vichanga huhesabu vikwazo vyta kiuchumi na wakati. Wote, hata hivyo, wanahofia utunzaji duni katika nyumba za makazi kutokana na ukosefu wa rasilimali, ubaguzi wa rangi wa kitaasisi na wa kila siku, na ukosefu wa utoaji wa mahitaji maalum ya kitamaduni.

“Huduma za kijamii, maslahi yao ni kwa mteja, sivyo? Sio jumla. Huduma za kijamii, mradi mteja wao anatunzwa vyema na kazi yoyote ya – imefanywa. Lakini athari ya hilo kwa mlezi, sidhani kama kulikuwa na wasiwasi mwingu kwa hilo, kwa kweli.”

Adeline, mshiriki wa historia ya simulizi

Ubaguzi

Ingawa washiriki walielezea jinsi mambo yalivyokuwa mabaya zaidi miongo kadhaa iliyopita, ilikuwa wazi ubaguzi wa rangi bado upo, kimuundo, kitaasisi na katika mazoea ya kila siku, katika mifumo ya afya na utunzaji wa kijamii.

"Moja ya nyakati, yeye [mama mkwe] alikuwa chumbani, nilikuwa nikimhudumia, wauguzi wawili, wauguzi wakuu, waliingia na kumwambia mama mkwe wangu, "Na huu [ugonjwa] umetoka wapi?" Kuzungumza naye kama kahaba au mtumiaji wa dawa za kulevyia hawakuonyesha heshima yoyote kwake."

Mlezi wa familia

"Oh ndiyo, ndiyo. Katika nchi hii, [ubaguzi wa rangi] ni wa kimfumo, ni jambo la kawaida sana katika ubaguzi. Nimepitia hilo."

Sidney, mshiriki wa historia ya simulizi

ADULT SOCIAL CARE
ANTI-RACIST PROGRAMMES

Kutengwa kiuchumi

Ukosefu wa usawa wa kiuchumi wa pamoja huathiri uwezo wa familia' kutunza. Kupunguzwa kwa ufadhili wa serikali za mitaa tangu 2011 kumeathiri kwa kiasi kikubwa vikundi vidogo vya jamii ndani ya jumuiya zilizotengwa za Waafrika Weusi na Karibea nchini Uingereza, ambazo hutoa usaidizi wa utunzaji maalum na wa jumla. Hii ina maana kwamba mahitaji hayo ya utunzaji wa idadi ya watu yanahudumiwa zaidi na serikali za mitaa na kitaifa.

"Ni kuhusu hali ya uchumi pia. Ili kumsaidia mmoja wa wanafamilia wako anayehitaji matunzo, unahitaji kuwa wa muda au kufanya kazi kidogo. Kama kikundi cha wachache tayari, kifedha, mara nyingi, familia inahitaji kufanya kazi za wakati wote, kwa hivyo hawapatikani kusaidia yule anayehitaji utunzaji."

Mwakilishi wa shirika la jumuiya ya eneo

FAMILY & COMMUNITY CARE

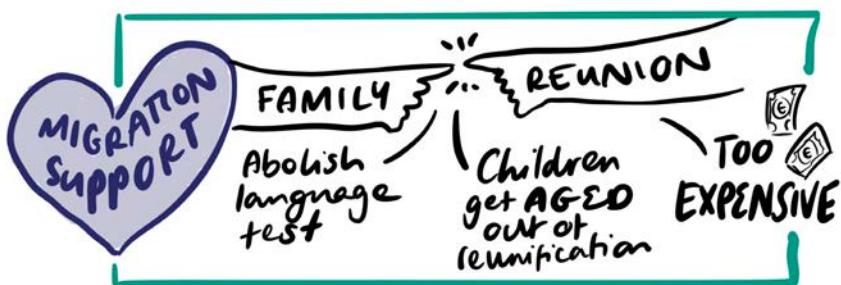

Sehemu ya 3: Kikundi cha Wakimbizi Waliohamishwa - Maarifa mahususi

Mahusiano ya utunzaji wa kimataifa

Washiriki walisimulia kutunzana kwa pamoja zaidi katika maeneo ya asili (Afrika Mashariki), dhidi ya uzoefu wa kibinafsi na wa kujitenga nchini Uingereza.

Zaidi ya hayo, wahamiaji wakubwa nchini Uingereza sasa wametenganishwa na familia kama vile watoto wadogo, ambao bado wanaishi katika hali zilizoathiriwa na vita na hatari kiuchumi. Bila njia za kuunganisha familia, wahamiaji wazee wanahitaji kusaidia familia zao kupitia pesa zinazotumwa. Kufanya utunzaji kwa njia hii ni changamoto sana, kiakili na kifedha.

"Nilipofika hapa, sikuweza hata kulala usiku. Mimi nilikuwa tu nafikirya kuhusu watoto wangu Walio bakia nyuma, na hawana wa kuwanusuru. Hiyo ndio sababu hata kama mimi niko hapa, majukumu yangu makuu nikutunza watoto wangu."

Shani, mshiriki wa historia ya simulizi

Historia ya uhamiaji na uzoefu

Wahamiaji wakubwa wana historia ndefu za kujali (mara nyingi kutoka utotoni), na uzoefu wa hasara, mateso, vita na uhamisho wa watu wengi, huathiri ustawi wao leo, na kusababisha kuendeleza mahitaji ya afya mapema maishani.

Mpango wa Ulinzi wa Gateway (Gateway Protection Programme) uliwapo wakimbizi mwaka wa usaidizi wa makazi mapya. Hii ilikuwa muhimu na kuthaminiwa, lakini haikutosha, na mahitaji ya utunzaji yanabaki. Watu wanaowasili Uingereza kupitia Miradi mipy ya Makazi Mapya ya Watu Walio katika Mazingira Hatarishi (VPRS) sasa wanapokea usaidizi wa miaka 3-5, lakini washiriki wetu hawajanufaika na mabadiliko ya sera.

Kuna mbinu ya kuadhibu kwa mkimbizi 'kuunganishwa' nchini Uingereza, ambayo inaharibu, badala ya kuunga mkono, afya. Hasa, huduma za DWP (Kituo cha Kazi ao job centre) na lugha ya Kiingereza (ESOL) hazina huruma kwa hali ya afya ya muda mrefu na mipango ya utunzaji isiyo ya nyuklia (kutunzwa na mtu mwengine), kama vile jamaa na wajukuu.

Washiriki wanatamani sana kujifunza Kiingereza. Hata hivyo, madarasa ya ESOL hutumia mbinu ya ufundishaji ya kina ambayo inachukua uwezo kamili wa kusoma na kuandika. Mbinu hii haifai kwa wahamiaji wazee, ambao wanaweza kuwa hawakuwa na elimu rasmi hata katika lugha zao za kwanza na wanahitaji usaidizi wa kusoma na kuandika. Sera na desturi hizi huathiri afya na ustawi vibaya, kuhifadhi masuala ya utunzaji kwa siku zijazo.

"Mimi huamka asubuhi na kwenda [kwenye madarasa ya ESOL]. Wakati nyingine, nimekuwa nikikoho sana mpaka natapika barabarani. Mara nyingine nakwama njiani na kujisikia kama miguu yangu ina kataa kwenda. Lakini wanapokuandikisha kwa ajili ya elimu, jambo la kwanza wanatuambia ni kwamba uki chelewa zaidi ya ma saa 15 kwa mwezi, unapaswa tu kujua kwamba wewe huwezi kupata mafao ao pesa kutoka Kituo cha Ajira (Job Centre)."

Barika, mshiriki wa historia ya simulizi

**"GOOD CARE =
PEACEFUL LIVING"
and CITIZENSHIP.**

Resettlement
support needs
to be ↑

LONGER

and INCLUSIVE
POLICIES

Uraia, na usalama unoleta, huathiri ustawi, hasa kwa wahamiaji wazee. Kupata pasipoti ya Uingereza, hata hivyo, ni jambo lisilowenza kumudu. Zaidi ya hayo, msamaha kutoka kwa lugha ya Kiingereza na vipimo vya 'Life katika UK' hautumiki hadi umri wa miaka 65; bado kundi hili lina mahitaji ya afya na matunzo mapema zaidi katika maisha yao.

"Tunakotoka, kuna vita visivyokoma. Ndiyo maana tulikimbia kutoka huko; ndio maana tuko hapa. Ndio maana tunataka pasipoti yetu. Kwa hivyo hata tukizeeka sana na hatuwezi kufanya chochote, tunakufa, lakini kwa pasipoti yetu ya Uingereza. Na kisha tutakuwa na matumaini ya kutorudi nyuma."

John, mshiriki wa historia ya simulizi

"Tunatumia muda yetu yote hapa mu ofisi, mitaani, hospitalini, munyumba za batu. Lakini hatupati pesa kwa kazi tunayofanya. Mashirika ya kijamii yanafanya kazi ambayo Halmashauri inapaswa kufanya, lakini hawathamini hiyo."

Shirika la jumuiya ya eneo la haki za wahamiaji 1

Utunzaji mzuri

Vikundi vya jumuiya vya familia na vilivyojipanga vinakidhi mahitaji mengi ya utunzaji wa kila siku nje ya mfumo rasmi wa utunzaji wa kijamii wa watu wazima, kama vile kusaidia wahamiaji wazee ambao hawajajumuishwa kidijitali, na kutoa usaidizi wa lugha ili kusaidia kuvinjari mifumo changamano ya serikali. Walakini, utunzaji huu sio wa gharama na hauna rasilimali nyingi.

"Hakuna anayeweza kumtunza mama yangu bora kuliko mimi. Lakini sasa, kwa sababu niliacha kazi ili kumtunza mama yangu, sina chochote."

Mlezi asiyelipwa

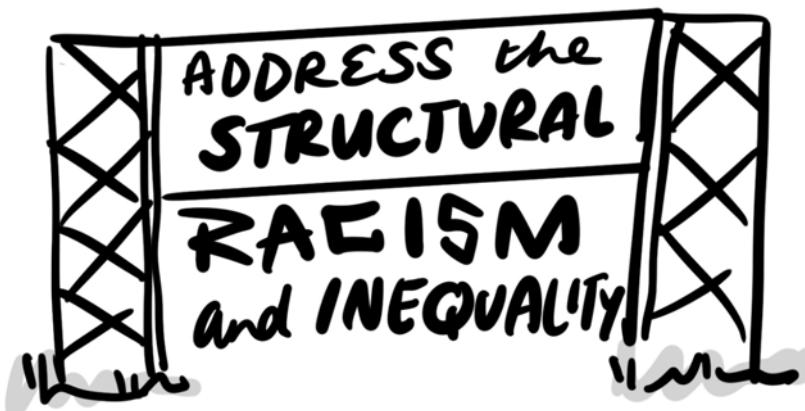
Usaidizi/ubaguzi kutoka kwa huduma za serikali

Kikundi hiki kinahitaji usaidizi kutoka kwa huduma nyingi za serikali: huduma za afya za msingi (GP) na sekondari (hospitali), makazi na uhamiaji. Hata hivyo, utoaji wa huduma hauunganishi na mara nyingi huwachukia sana kama wakimbizi, na kuacha mahitaji ya afya ya kimwili ambayo hayajatimizwa na kusababisha madhara zaidi.

"Pako ubaguzi, Pako ubaguzi, Pako ukosefu wa usawa. Tabia bado ipo, na ubaguzi ni kila siku. Sioni mabadiliko yoyote. Ni rangi, ndiyo. Siwezi hata kusema ukabila. Ni rangi."

Shirika la jumuiya ya eneo la haki za wahamiaji 2

"Miaka mbili isha pita kuanzia wakati na anza sikiya bugonjwa. Unaanza kama wanakudharau. Unaanza kupoteza matumaini. Bado sijapata majibu kutoka kwa daktari; sipati majibu. Unaanza kuhisi kana kwamba wamechoshwa na wewe. Wakati mwingine, unahisi kama hawakutaki tena. Watu walionileta hapa ili kunisaidia ndio walionileta hapa kufa."

Nia, mshiriki wa historia ya simulizi

Masuala ya kiuchumi

Kufanya huduma kimataifa na ndani ya nchi ni ngumu sana, haswa katika shida ya gharama ya maisha. Washiriki wanataka kutunzana na wao wenyewe lakini hawawezi kumudu, jambo ambalo husababisha kuzorota kwa afya ya haraka, na mahitaji makubwa zaidi katika siku zijazo.

"Baada ya kulipa bili zote, unagundua tu kwamba huna pesa. Hilo ndilo suala kuu."

Amani, mshiriki wa historia ya simulizi

Sehemu ya 4: Ni nini kinahitaji kubadilika?

Tunatetea haki ya kupokea na kutoa huduma nzuri.

Tunatetea haki ya kupokea na kutoa huduma nzuri. Tunachukua uelewa kamili wa utunzaji unaojumuisha utoaji wa huduma za kisheria na mitandao muhimu ya usaidizi wa kaya, jamaa na jamii, ikijumuisha iliyotenganishwa kimataifa. Uelewa huu unaenda zaidi ya vigezo vya Sheria ya Utunzaji ya 2014, ambayo inashughulikia tu majukumu ya mamlaka za mitaa kwa watu wazima wanaohitaji usaidizi rasmi wa utunzaji wa kijamii, na walezi wao.

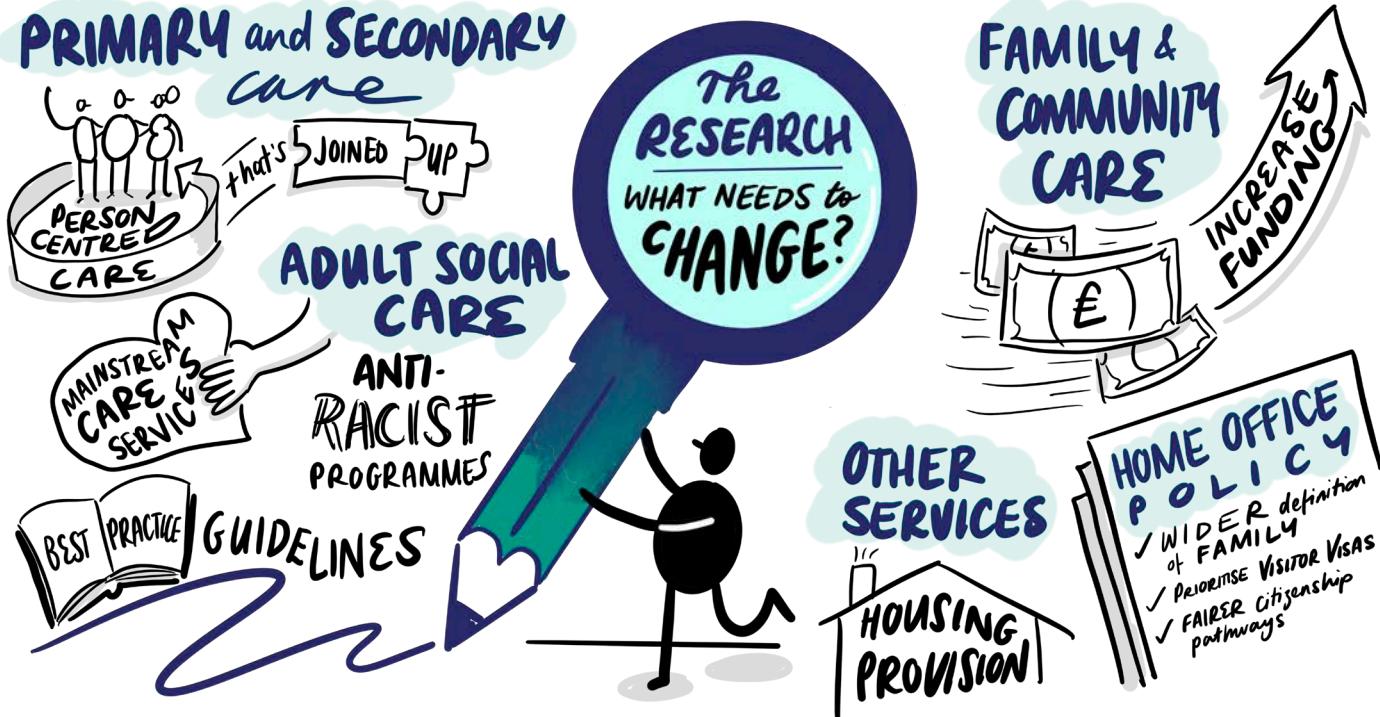
Tunatoa mapendekezo yafuatayo ya mabadiliko katika huduma na sera za umma, ili kukidhi vyema mahitaji ya matunzo ya wahamiaji wazee:

Katika sera za Ofisi ya Mambo ya Ndani (Home Office) zinazoathiri utunzaji:

1. Panua **ufafanuzi wa ‘family’** zaidi ya familia ya nyuklia katika mipango ya kuunganisha familia, ili sheria iweze kusaidia familia jinsi zilivyo..
2. Agiza maombi ya visa vya wageni ambayo yanachochewa na **sababu za utunzaji**.
3. Unda njia **ya haki zaidi ya uraia** kwa wakimbizi waliopewa makazi mapya: ukomeshe ada za uraia kwa wazee na uanzishe misamaha ya lugha ya Kiingereza na majoribio ya ‘Life In UK’ wakiwa na umri wa zaidi ya miaka 65.
4. Toa **usaidizi wa kurudi nyuma kwa wakimbizi waliopewa makazi mapya** ambao hawakunufaika kutokana na upanuzi wa Mpango wa Makazi Mapya ya Watu Walio Hatarini (VPRS). Lete masharti kulingana na vigezo vya sasa vya VPRS na upitishe mbinu bora za ‘za Mpango wa zamani wa Ulinzi wa Lango.
5. Kuendeleza **miundo wezeshi** ndani ya sera na desturi za ujumuishaji wa wakimbizi **zinazounga mkono afya na ustawi**, badala ya vipengele vya sasa vya adhabu ambavyo vinazidisha afya ya wakimbizi wakubwa’. Mabadiliko haya yanahitajika hasa ndani ya DWP (Kituo cha Kazi) na masharti ya kufundisha lugha ya Kiingereza.
6. Tekeleza mapendekezo ya **‘Windrush Lessons Learned Review’ (2020)**, ili kusaidia afya na ustawi wa watu walioathiriwa moja kwa moja, na pia familia zao, jamaa na jamii, ambao wameathiriwa vibaya.

Katika huduma ya familia na jamii:

7. Ongeza **ufadhili kwa mashirika ya jamii**, kwa kutambua kwamba yanatoa huduma muhimu kwa wazee walio na mitandao ya utunzaji iliyotenganishwa kimataifa.
8. Weka kipaumbele usaidizi wa kifedha kwa walezi wa **familia ambao hawajalipwa katika idadi ya wahamiaji na waliotengwa kiuchumi**, kwa kutambua kwamba wana uwezekano mdogo wa kupata usaidizi kutoka kwa mitandao ya utunzaji mpana wa ndani.

Katika huduma za afya ya msingi na sekondari (GP na hospitali):

9. Hakikisha **utunzaji unaozingatia mtu** kwa wahamiaji wazee kwa kutambua jinsi historia ya uhamiaji inaweza kuathiri mahitaji ya afya na utunzaji katika maisha ya baadaye na kurekebisha utoaji ipasavyo.
10. Hakikisha **umejiunga na huduma** katika mfumo mzima wa NHS kwa wahamiaji wakubwa, kwa kutambua kwamba mitandao yao ya utunzaji ya 'isiyo rasmi' (isiyolipwa) ina uwezekano mdogo wa kuwa na msingi wa ndani na inapatikana kufanya 'joining up' ao kijiunga.

Katika huduma rasmi za utunzaji wa kijamii za watu wazima (huduma inayolipwa katika nyumba zao wenye, vituo vya kulelea watoto mchana, nyumba za utunzaji wa makazi):

11. Ongeza uwekezaji katika, na uchunguze maendeleo zaidi ya, mashirika yaliyopo ya '**best practice**', ambayo yana utaalam wa kutoa huduma ya makazi na makazi mahususi ya wahamiaji na inayofaa kitamaduni.
12. Kurekebisha na rasilimali ipasavyo huduma za utunzaji wa kawaida ili kutoa huduma mahususi kwa wahamiaji na inayofaa kitamaduni, haswa katika utoaji wa chakula na utunzaji wa kibinafsi (kuosha, utunzaji wa ngozi na utunzaji wa nywele).
13. Tengeneza na kutekeleza programu na mazoea thabiti ya **kupinga ubaguzi wa rangi** katika huduma za kawaida za utunzaji, ukifanya kazi na wataalam waliopo kushughulikia ubaguzi wa kitaasisi na kimuundo katika utunzaji.

Katika huduma zingine za serikali (kisheria) zinazoathiri utunzaji:

14. Hakikisha utoaji wa makazi ya kijamii kwa wahamiaji wazee unazingatia mahitaji yao ya utunzaji, kwa mfano, kwamba inapatikana kwa usaidizi wa familia na jamii.

Kukiri

Huu ni muhtasari wa matokeo kutoka kwa utafiti wa utafiti ‘Borders na Care’, uliofanywa ndani ya **Kituo cha Utunzaji** katika Chuo Kikuu cha Sheffield. Kituo cha Huduma ni Kituo cha Utafiti kinachofadhiliwa na Kituo cha Utafiti wa Kiuchumi na Kijamii (ESRC) na Taasisi ya Kitaifa ya Utafiti wa Afya na Utunzaji (NIHR).

Tunashukuru mashirika mawili ya jumuiya ya Sheffield ambayo tulifanya kazi nayo, **SADACCA** na **Stand As One**. Shukrani za pekee kwa Sylvie Manga, Olivier Tsemo na Justin Espoir Machongo, kwa ushirikiano unaoendelea, ushiriki na kushiriki utealamu. Kutoka SADACCA, pia tunamshukuru Daniel Douglas kwa usaidizi unaoendelea. Kutoka Stand As One, tunawashukuru Aline Marora, Mitchel Dibogo, Chance Migabo, Ildephonse Hussein na Soleil Ruvimba, kwa usaidizi mkubwa wa lugha.

Tunashukuru sana washiriki wote wa utafiti kwa wakati wao, michango na maarifa.

Hatimaye, shukrani nyingi kwa wenzenetu wa Kituo cha Utunzaji kwa kusaidia katika utafiti wote, na kwa **Nifty Fox Creative** kwa ujuzi wao wa ubunifu unaotuwezesha kushiriki matokeo. Makosa yoyote au kuachwa ni yetu wenyewe.

Kwa habari zaidi, tafadhali wasiliana na: :

Dr. Jayanthi Lingham: J.T.Lingham@sheffield.ac.uk

Prof. Majella Kilkey: M.Kilkey@sheffield.ac.uk

Tafadhali taja ripoti hii kama: Lingham, J.T. na Kilkey, M. (2025). Uhamiaji na Haki ya huduma: Matokeo kutoka kwa utafiti wa utafiti juu ya uhamiaji na utunzaji. Chuo Kikuu cha Sheffield: Kituo cha Huduma..